

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsak torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ol. 3. uri pop. za deželo. Ako padena ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarzwald v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo «Gorice». Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. L. Lukežič).

Italijani in volilna reforma.

(Konec.)

Enaka volilna pravica mora res biti enaka, ako nočemo, da se boj proti privilegijem še bolj poojstri.

„Piccolo“ meni, da me je popolnoma pobil, ko dokazuje, da so tudi Jugoslovani dobili tri mandate več nego jim gre po razmerju števila prebivalstva, ter me pozivlje, naj se v imenu Slovencev in Hrvatov odrečem mandatom, ker potem šele bom mogel zahtevati od Lahov, naj se ne smatrajo prikrajšanami po volilni reformi.

Ljubi „Piccolo“ je tu zopet pokazal, da je slab računar in da pozablja takoj na vse zakone logike, kadar brani privilegirano pozicijo Lahov.

Pred vsem moram namreč konstatirati, da je po zadnjem ljudskem štetju 1,192.780 Slovencev in 711.380 Srbov in Hrvatov, skupaj torej 1,904.160. Ker in prihaja povprečno po en mandat na približno 51.765 prebivalcev, bi morali vdobiti Jugoslovani vsaj 36 mandatov in ne samo 35, kakor jih daje volilna reforma. Po pravičnem razdeljevanju mandatov gre torej Jugoslovanom celo še en mandat več, ne pa da bi se morali odreči trem.

Z druge strani pa so Lahji še vedno in celo tudi po „Piccolovem“ računu in nerazmerno favorizirani. Lahov se je naštel v vsej monarhiji 727.102. Jemnašelo to število, kakor je navedena v uradni statistiki in se niti ne oziram na naravnost gorostasne neresnice ljudskega štetja, ki izkazuje na pr. v vsem sodnem okraju bujskem le približno 300 Slovanov (!) in 19.200 Italijanov!

Po gorinavedeni razmerni številki bi imeli torej Lahji pravico do 14 mandatov, dočim jih po vladni milosti vdobijo 18.

In vendar se čutijo prikrajšanami in tožijo o krivicah!

Velik del svojega odgovora je posvetil „Piccolo“ dalmatinskemu vprašanju in se je povrnil k istemu tudi v številki od 10. tek. meseca.

Da ne bo morda nespornost, moram pred vsem izjaviti, da se nisem dotaknil Dalmacije zato, ker si morda prisvajam pravico do vmešavanja v dalmatinsko politiko (jaz se gotovo ne bom protivil, če bodo hoteli poklicani dalma-

tinski zastopniki darovati Lahom en mandat), temveč le da dokažem, kako Lahji takoj tožijo o „nezaslišanih krivicah“, ako ne pride do veljave kaka neznatna njihova manjšina (15.000 Italijanov, raztrešenih po vsej Dalmaciji, kjer ne dosežajo v nobeni občini niti ene tretjine prebivalstva), dočim smatrajo za popolnoma pravično, ako v dveh volilnih okrajih istrskih lepa manjšina 37.000 Hrvatov ostane brez vsacega zastopstva!

Na to mi pa „Piccolo“ ne odgovarja, temveč zaključuje svoja izvajanja o Dalmaciji s pozivom, naj se le da zaderski občini, ki šteje približno 34.000 (v resnici le 31.800) prebivalcev, en volilni okraj in naj se potem prepusti zaderskim meščanom skrb za izvolitev laškega kandidata.

Da se je v prejšnjih časih pesrečalo Italijanom v Dalmaciji in da se jim še posreča v Istri, da s pomočjo znanega načela „osar tutto“, dosežajo izvolitev laških poslancev v čisto hrvatskih okrajih, je žalibog resnično in predobro znano, da bi pa vlada to načelo še sankcionirala, to je vendar pre-najjvna zahteva.

Pomisliiti je treba namreč, da je v zadrski občini le 9200 Italijanov nasproti 21.700 Hrvatov in Srbom. In tu ne morejo Lahji trditi, da so Hrvatje statistiko napravili, kajti občinska uprava je v rokah Lahov, ki so po slavnem vzgledu tržiškem gotovo skrbeli za to, da je število Lahov izpadlo kolikor možno veliko. Ako vkljub temu niso našli več nego 9200 Lahov, je gotovo, da ob najboljši volji ni bilo možno dobiti več pristnih in niti umetnih Lahov. S kakimi sleparijami, nasilstvi bi morali torej Lahji delati, da ob volitvah po splošni volilni pravici iz očitne manjšine napravijo potrebno večino?! Rad verjamem „Piccolo“, da so zadrski Italijani zmožni tudi to napraviti, ali zahtevo, da naj vlada že v volilnem redu računa s takimi zmožnostmi in možnostmi, je vendar prehud tobak. To bi ne bila več volilna pravica, temveč najgrša krivica.

V mestnem svetu sem izrazil svoje začudenje na tem, da hoče mestni svet protestirati proti pomnožitvi tržiških mandatov. „Piccolo“ mi očita vsled tega, da ne pojnim plemenitosti, ki tiči v tem

„To izveste v Benetkah“.

„Lepa je ta“.

„In kratka“, povzame orožnik smehljaje.

„Slišite, prijatelj! morda se pa motite; prej kot ne imate nalogo aretirati koga drugega in ne mene“.

„Za vas bi to ne bilo nič napačnega“, odgovori orožnik, „toda žalibog da se ne motim prav nič“.

„Kako me pa poznate?“ se začudi Konfuzelj, „in kaj sem zakrivil, da ste me prijeli“.

„Spoznal sem vas po temle listku in po tejle brzovjavki“, mu pojasni orožnik ter pokaže oboje.

Listek je bil Konfuzeljev vozni listek, katerega je bil zaznamoval sprevodnik s plavim križcem.

Vratar, ki je bil brzovjavno obveščen o prestopku, ki ga je bil Konfuzelj prouzročil v Benetkah in o načinu, kako se prestopnika spozna, je na to skrbno pazil; in kakor hitro mu je došel zaznamovani listek v roke, je dal prinesitelja aretirati.

postopanju, v tej požrtvovalnosti na korist Istre in Goriškega, ter me vprašuje, kaj bi rekli štajerski Slovenci, če bi se zahtevalo od njih, naj se odpravijo slovenski volilni okraji in naj se isti prenesejo na Kranjsko? S tem vprašanjem pokazuje „Piccolo“ zopet da mu je statistika prava španska vas.

„Piccolo“ menda ne ve, da živi na Štajerskem nič manje nego 409.500 Slovencev, ki morajo ob volitvi priti do veljave, naj že vlada zaokroži volilne okraje, kakor jej je drago. In da je vlada imela najboljši namen, da bi tudi na Štajerskem kolikor le možno oškodovala Slovence, to dokazuje dejstvo, da štejejo slovenski okraji povprečno 67.000 prebivalcev (največi celo 74.700), mej tem ko obsegajo nemški povprečno le 41.300 prebivalcev, ter da je za svoje ljube nemškutarje v spodnještajerskih mestih napravila celo poseben volilni okraj s samimi 29.100 prebivalci, od katerih pa je 8600 Slovencev, torej le 600 manje nego iznaša število Lahov v zaderski občini, za katere zahteva „Piccolo“ poseben mandat.

Tu ni nikakega zvijanja, kakor mi očita „Piccolo“ v svoji ljubeznjivosti; to so suhe številke in te številke pravijo, da prihaja pri Lahih en poslanec že na 40.394 prebivalcev torej na manje nego pri kateremsibodi drugem narodu, ne izvemši niti Nemcev, da je Lahov le približno 15000 v Dalmaciji nezastopanih, dočim je Slovencev nezastopanih na samem Štajerskem 18.300, na Koroškem celo 52.900, na Primorskem pa Slovanov 49.200 in da so torej Italijani res pravi Benjamini avstrijske vlade.

Prvi avstrijski zadržni shod.*)

(Dalje.)

Dne 30. maja se je vršilo II. slavnostno zborovanje. Na dnevnem redu so bili sledeči referati: a) Temeljna načela za poslovanje skladiščnih zadrug; b) Izkušnje glede ustanovitve in poslovanja vinarskih zadrug; c) Načela za zadržni mlekarški obrat in za zadržno prodajo jaje; d) O obdačbi i o plačevanju neposrednih pristojbin v smislu avstrijskih davčnih in pristojbinskih zakonov; e) O

* Na drugi strani št. 46 z dne 9. junija t. l. naj se čita mesto imena „Leurs“ ime „Resch“.

„Vraga, sedaj razumem, zakaj so kričali na sprevodnika „croce, croce“ in zakaj je ta cepec tako kimal“, je vzdihnil Konfuzelj in se udal, videč, da se je zopet vsedel na limanice.

In moral se je sirota zopet vrniti v Benetke, navzlic temu, da so mu postale tako zoprne; in pa še tako sramotno, kar z orožnikom.

V Benetkah so mu povedali, da se ne da zbežati kar tako meni nič, tebi nič.

Za škodo, ki jo je bil naredil na automatu, je moral plačati sedemnajst lir; in zato, ker je hotel zbežati, so ga zaprli 48 ur.

„Naj bo, potrpij tudi to“, je skoro zajokal Konfuzelj, ko so ga odvedli v „špehkambro“.

„Z Bogom, Benetke in adio Italija“, je rekel, ko je prestal kazen, „Bog me ne kaznuj nikoli več s takim potovanjem.“

Odpeljal se je takoj zopet v Mestre po kolo.

stanju vprašanja glede vojaške dobave; f) Članstvo občin pri hranilnicah in posojilnicah; g) Razmerje med poljedelskimi in obrtnimi zadrugami.

K prvemu referatu so bili oglašeni trije govorniki, ki so stavili sledeče, po shodu soglasno sprejete predloge. Prvi predlog Filipa Trautzla-a, deželnega poslanca in predsednika skladiščne zadruge v Počeradu, se je glasil:

I. Vpelje naj se enotno žitno seme, brez pogrška, v svrhu, da se doseže odgovarjajočo kakovost žita. Dobava semena naj se olahkoti članom poljedelskih skladiščnih zadrug s tem, da se dovolijo znatni popustki na voznini.

II. Pri deželnih osrednjih zvezah se ima nastaviti skupen, trgovsko izobražen in stvari večš potovalni uradnik za prodajo, predno se oživotvori enotna nakupna in prodajna centrala, in to v svrhu, da se doseže bolj lahko in bolj urejeno prodajo.

III. Od strani deželnih zvez, eventualno od strani Splošne zveze (na Dunaju) naj se sestavijo in izdajo potrebna načela in navodila za poslovanje, posebno pa tudi za knjigovodstvo skladišč, v kolikor se je dosedaj v tem oziru nabralo izkušnje.

IV. Potrebno je, da smatrajo skladišča za svojo nalogo, da vršijo splošno zadržno in poljedelsko kulturno delo, tako n. pr. da poučujejo in dajajo razjasnila članom; da se vdeležijo poljedelskih razstav, kongresov in enket, posebno pa da sodelujejo pri delovanju mednarodne poljedelske zveze za stalnost in tvorjenje žitnih cen.

Predlog drugega referenta, nadinspektorja Ludvika Liebmayera ja na Dunaju, se je glasil:

„I. avstrijski poljedelski zadržni shod na Dunaju izjavlja na temelju skušenj, katere je zadobil na podlagi dose-danjega poslovanja skladiščnih zadrug, prepričanje, da se da skladiščno, za poljedelce izredno važno akcijo, le tedaj koristno izvesti, ako se pazi na zadržna in trgovska načela.“

Posebno bi bilo priporočati, da se vršijo v posameznih občinah skladiščnega delokroga shodi v svrhu, da se razširijo in utrdijo z živo besedo zadržna načela.

Največ je treba paziti na to, da se

Bil je tako slabe volje, da ni hotel niti kositi, četudi je bil poldne, ampak sklenil je, da se popelje naravnost v Treviš in da bo tam kaj jedel in počival.

Vozil je silno naglo in kadar je dirjal skozi katero vas, se ni niti ozrl na nikogar, ampak vedno je imel pred očmi le svoj edini cilj, dom, blaženi dom, po katerem mu je zahrepenelo srce.

Tako je gonil svoje kolo malone dve uri. Ko se mu je zdelo, da mora biti že blizu Treviža, dvigne glavo bolj pokonci in se začne ozirati na levo in na desno.

„Čudna dežela je ta Italija, človek si je ne more zapomniti prav nič; danes se peljem tod že drugič, pa mi je vse ravno tako novo, kakor da bi še nikdar ne bil videl tega kraja“, govoril je Konfuzelj sam s seboj, ko se je bližal svoji prvi postaji.

(Dalje pride.)

LISTEK.

Konfuzelj v Benetkah.

(Dalje.)

„Sedaj me ne vjame živa duša več, saj bom že kmalu v Mestre“.

Nato vstopi sprevodnik in mu preščne listek; poleg tega pa naredi na istem še majhen križ s plavim svinčnikom.

„Čudna navada to“, si misli Konfuzelj, „takih znamenj še nisem zapazil nikjer. Sicer pa naj naredi kar hoče, do Mestre že pridem, potem pa stopim na svoje kolo; z laškimi železnicami se ne bom vozil več tako zlepa“.

„Mestre“, zakliče v tem sprevodnik in vlak se ustavi.

„Hvala Bogu“, vsklikne Konfuzelj ter izstopi.

Ko hoče oddati vratarju listek, ga ustavi neki „karabiniere“ (laški orožnik) in mu pove, da je v imenu postave aretirana.

„Zakaj“, odgovori Konfuzelj ves prestrašen.

uporabi zadostno, izučeno upravno osebje, da se doseže pravilno trgovsko poslovanje skladišč.

Brezpogojno potrebno je, da se združijo vsa skladišča ene kronovine v deželno zvezo, katera ima skrbeti, da se vrši poslovni obrat, in ako treba, da se tudi pouči personal skladiščne zadruge.

Želeti je, da dobijo skladiščne zadruge letne podpore iz javnih sredstev v zneskih, ki so potrebni, da se pokrijejo amortizacije investicij in to vsaj za prvih 10 poslovnih let.

Ker oddajajo navadno skladiščne zadruge vojaški upravi žito, ki je čisto in glede hektoliterske teže težje, se priznava, da je opravičena zahteva, da se za tako blago plača tudi višja cena nego za blago trgovcev.

Predlog referenta Josipa Reichert-a, načelnika skladiščne zadruge v Skalici, se je glasil:

„Z ozirom na to, da so skladiščne zadruge po svojem bistvu toliko prodajalne kolikor predelovalne zadruge, in z ozirom na to še, da bi bilo koristno za tukajšnje državno polovico, da se združijo skladiščne zadruge po pokrajinah v osrednje zveze in v nadaljnjem razvoju v državno osrednjo zvezo za prodajo, se predlaga:

1. Naprosi se Splošna zveza avstrijskih poljedelskih zadrug, da pripravi v smislu referatov o avstrijskem skladiščnem združništvu vse potrebno in da provzroči, da se vse skladiščne zadruge kolikor mogoče ustanovijo na enotni podlagi, uvažujé kakor gre lokalne gospodarske razmere trga in prodaje, in da se nadalje združijo v deželne organizacije in zvežejo v državno osrednjo zvezo za prodajo.

2. Določijo naj se na avstrijskih železnicah taki vozni tarifi, da bo mogoče ceneje prevažati žito v prometu med skladiščno zadruge in med njenimi člani, dalje v medsebojnem prometu skladišč in konečno v prometu skladišč z inozemskimi in tujezemskimi odjemalci, tako da morejo konkurirati inozemski žitni proizvođači tujezemskimi ne samo na notranjih, nego, ako mogoče, tudi na tujezemskih trgih.

3. V kolikor potrebuje vojaštvo pridelke za kruh in krmno, naj jih pokrije v prvi vrsti po skladiščnih, poljedelskih zadrugah in združb.

Drugi referat je obsegal predmet o izkušnjah, ki so se nabrale doslej z ozirom na kletarske zadruge. Poročevalca sta bila Viljem Hauferl, ravnatelj zveze kletarskih zadrug v nemškem delu južnega Tirola v Bocenu, in Dr. Hans Wolfram iz Traismauer-ja. Predlog prvega poročevalca se je glasil:

I. Zadruga vinskih proizvajalcev, katerih svrha je skupno kletarsko izdelovanje vinskih produktov, so se na podlagi dosedanjih, na Tirolskem pridobljenih skušenj izkazale kot potrebne in koristne, da se varuje kmeta, proizvajalca vin, in da se odpravi nerealno prodajo vin ter utrdi zaupanje konsumentnih krogov.

II. Ustanavljanje takih kletarskih zadrug se priporoča vsakemu vinorodnemu kraju, pod sledečimi pogoji:

1. Občina ali vinski pridelovalni distrikt, v katerem se misli ustanoviti kletarska zadruge, mora imeti dovolj produktov, od katerih se pričakuje, da se redno razprodajo. Poleg tega mora biti osigurano že v naprej, da se jesenski pridelki določenih zemljiščnih parcelnih števil redno izročijo zadrugi.

2. Kletarski obrat se ustanovi le v primerih obratni legi in se priskrbi že začetkoma tako in s takimi zadostnimi, tehničnimi in administrativnimi sredstvi, da postane z ozirom na pridelavo in prodajo vin sposoben za konkurenco.

3. Voditelji kletarskih zadrug morajo imeti poleg tega, da stvar dobro razumejo in da imajo tudi dobro voljo, tudi dovolj časa na razpolago. Ko se nastavi kletar in vodja, naj se ne gleda le na to, koliko se lahko prihrani na plači, nego na njih zmožnosti in izkušnje.

4. Predno se ustanovijo kletarske zadruge, vpraša naj se za svet deželni kulturni svet ali pa zveze, ki so dobro vodjene in poznajo krajevne razmere in stroko.

III. C. kr. poljedelsko ministerstvo in deželne uprave se nujno naprosijo, da povspešujejo ustanovitve kletarskih zadrug tam, kjer se nahajajo omenjeni predpogoji s tem, da jim dovolijo znatne podpore, ako treba tudi zajamčijo obstanek takih zadrug producentov s tem, da jim nudijo finančne podpore v služaju začasnih težkoč.

Točko II. je združni shod s svojim sklepom tako spremenil, da se ima glede ustanovitve kletarskih zadrug vprašati za svet le združne osrednje zveze.

Dopisi.

Iz Biljane. — Dne 13. junija je, previdena s sv. znkramenti za umirajoče, tukaj umrla gospa Amalija Simčič, soproga našega vrlega učitelja, v 26. letu svojega življenja, zapustivša štiri ljubeznive otročiče, stare od enega meseca do 4 let.

Nepozabna pokojnica je skoz 17 dni udana v voljo božjo trpela grozne bolečine vsled poročniške mrzlice. Vse, kar je bilo v človeški moči smo poskusili, da bi jej ohranili še mlado, svoji družini prepotrebno življenje. A Bog je drugače odločil. Poklical je k sebi milo gospo Amalijo uživati večno plačilo za njeno lepo krščansko in pobožno življenje. Zgodi se Njegova volja.

Žalost radi tolike izgube je tukaj splošna, kolikor prisorodnih, toliko pri nesorodnih. Zlasti žalujejo po nepozabni Malki soprogi g. Ferdinada, nje pretužna mati in nje prežolostna teta Katarina, ki je bila ranjki vzgojiteljica in velika dobrotnica uže od prvega leta njenega življenja.

Pogreb se je vršil 15. t. m. popoludne in je bil tako sijajen, da Biljana takega že zdavna ni videla. Iz vseh bližnjih vasi so prihajali ljudje izkazati umrli zadnjo čast, sorodnike pa s svojo navzočnostjo tolažiti.

Spremljalo je pokojnico k večnemu počitku prostovoljno 7 duhovnov in so pokazali, kako spoštujejo g. učitelja Ferdinanda ter njegovo predobro družico. Gg. učiteljev je bilo navzočih 7. Videti je bilo med žalujočimi vse sloje tukajšnjega ljudstva, od akademično izobraženega do prostaka, gg. župane in podžupane, občinske odbornike, veleposestnike, posestnike itd.

Verujemo, da je za g. učitelja, njegovo družino in sorodnike Malkina smrt hud udarec. Toda prepričani smo, da bo žalujoči g. soprogi znal s svojimi sorodniki vred to britko preskušnjo prestatiti iz srca udan Onemu, brez katerega volje niti las z naše glave ne pade.

Občinarji vsi sočustvujemo z g. učiteljem udovcem in sorodniki pokojne, in to naj jim bo v tolažbo in dokaz, da jih ljubimo.

Nepozabni Malki želimo večni mir in pokoj.

Politični pregled.

Državni zbor.

Posl. zbornica je včeraj nadaljevala razpravo o obrtni noveli. Danes se ta razprava nadaljuje.

Avstrijska delegacija.

V sobotni seji avstrijske delegacije je delegat Tollinger z vso pravico proti temu protestiral, da imata poslanska zbornica in proračunski odsek avstrijske delegacije istočasno seje. Predlagal je zaradi tega, naj se odsekova seja odgodi, a glasovala sta za to opravičeno zahtevo samo dva delegata.

Na razpravo je prišel potem najprej proračun vojne mornarice. Poročevalec Baernreither je stavil poveljniku mornarice nastopna vprašanja: Kako se je sploh v začetku nameravalo uporabiti kredit 110 mil. kron za dogradnjo naše flote in za spopolnitev naše morske

sile? V katerih smereh je bil ta načrt vsled izkušnj rusko-japonske vojne izpremenjen? Bo-li mogel oddelek vojne mornarice dovršiti možne izpremembe s kreditom 129 milijonov kron?

Posl. Steiner je stavil na poveljnika mornarice vrsto vprašanj, med drugimi, je li res, da je od 22 torpedovk in 11 rušilcev torpedovk 16. oziroma 6 za gradnjo prepuščenih Ogrski, češ, da taka industrija ne obstoja na Ogrskem in da je Ogrska že naročila ali da naroči gradnjo omenjenih ladij na Angležkem. Govornik je vprašal, ni li uprava mornarice sklona, da mesto ogrske podpira avstrijsko industrijo.

Nato je delegat Steiner omenil, da je ravno v soboto minulo 40 let, kar si je avstrijska vojna mornarica v pomorski bitki pri Visu pridobila nesmrtno slavo. V imenu prebivalstva dunajskega in nižjeavstrijskega je izrazil vsestranske simpatije za vojno mornarico, izjavivši, da je bil vsak, ki se je kedaj sestel z našo izvrstno vojno mornarico in nje posadko, presenečen nad bogatimi izkuštvi in vrlinami mornarice, ter nad človekoljubnem občevanju pomorskih častnikov in izvrstno izobrazbo pomorščakov.

Delegat Čam-Martinić je zahteval pojasnil glede del v puljski luki. Opozarjal je na mnenja mnogih veščakov, ki pravijo, da razmere v puljski luki niso posebno ugodne za našo vojno mornarico. Potem je vprašal tudi, koliko se je že za vojno mornarico potrosilo od dovoljenih 120 milijonov kron in ako je defenzivna moč naše mornarice že zadostna z ozirom na hitri razvoj italijanske mornarice.

Sylvester meni, da je neobhodno potrebno, da se osnuje za sredozemsko morje posebna avstrijska eskadra. Nadalje je vprašal govornik, koliko je resničnega na tem, kar se je govorilo, namreč, da se je križarska oklopnjača „Karol VI.“ kmalu potem, ko je bila dograjena, nagnila na stran, ker je bilo njeno krmilo slabo izdelano.

Poveljnik mornarice grof Montecucoli se je zahvalil za besede priznanja mornarici od strani govornikov.

Z gmotnim položajem arzenalskih delavcev se bavi uprava mornarice že dlje časa in že leta 1907 utegne delavcem povišati plačo za 30 od sto. Poveljnik mornarice je omenil nemalih koristi, ki jih imajo arzenalski delavci nasproti drugim delavcem, kakor n. pr. zdrava in cena stanovanja ter povprečno osemurno delo.

Kar se tiče gradnje torpedovske flotile, je rekel govornik, da je polovica naročena pri tržaškem tehničnem zavodu, druga polovica je pa prepuščena ogrski industriji, ker ustanovi letos ogrska družba za gradbo ladij, „Danubia“ svojo ladijedelnico na Reki.

Poveljnik vojne mornarice je vzel na znanje želje, ki so jih izražali govorniki. Potem je pa primerjal moč naše flote s flotami drugih velevladi.

Z izrednim kreditom 120 mil. kron se ne bo gradilo novih ladij. Ta kredit je le potreben, da se povspeši gradnja treh že dovoljenih ladij razreda „Nadvojvoda Karol“ in da se deloma nadomesti zastarana flotila torpedov ter se zgradi šest podmorskih čolnov. Od novih torpedovk in torpednih čolnov star „Huszar“ in „Kaimen“ kakor vzorca, zgrajena na Angležkem. Nadalje gradijo v Trstu 5 torpedovk in 13 torpednih čolnov, dočim gradijo na reki 6 torpedovk in 10 torpednih čolnov. O gradnji podmorskih čolnov se odloči v bodočem času, ko bodo za to dovoljena sredstva.

Iz proračuna 1906 ni za gradnjo novih ladij ničesar določeno, vendar bo uprava vojne mornarice že v bodočem letu zahtevala, da se namesto treh popolnoma zastarelih bojnih ladij „Prestolonaslednik Rudolf“, „Prestolonaslednica Štefanija“ in „Tegetthof“, ki so iz operativne flote že izločene, zgradijo nove ladije.

Dunajski župan dr. Lueger v Bukareštu. V soboto je bil dunajski župan dr.

Lueger, ki je ta dan dospel v Bukareštu vsprejet od rumunskega kralja k avdijenciji. Zvečer je povabil rumunski ministerski predsednik dr. Luegerja in druge odbornike mestnega dunajskega sveta na čaj. Dr. Lueger in drugi člani dunajskega mestnega sveta so se podali namreč v Bukarešt, da si ogledajo tamošnjo razstavo. Šli so pa v Bukarešt čez Galicijo in ne čez Ogrsko. Madjari so menili, da si je dr. Lueger izbral to pot zaradi tega, ker se je bal, da bi se mu na Ogrskem ne pripetilo kaj nevshečnega zaradi protimadjarških demonstracij, ki so se dogodile minuli teden na Dunaju. Zato pa je poiskal v Bukareštu dopisnik madjarskega lista „Magyar Nemzet“ dr. Luegerja in se je pri ti priliki med njima vršil ta-le pogovor: Omenjeni sodruknik madjarskega lista je namreč najprej vprašal dr. Luegerja ali si je izbral pot čez Galicijo v Bukarešt iz strahu pred demonstracijami, ki bi se mu bile znale prirediti na Ogrskem. Dr. Lueger pa mu je odgovoril: Tako domnevanje je naravnost smešno. Jaz se nimam ničesar bati, ker nisem prav nič odgovoren za protimadjarško demonstracijo na Dunaju. Podali smo se sem čez Galicijo zaradi tega, ker si je hotel posl. Schneider ogledati pri ti priliki neko svoje posestvo v Galiciji. V Bukarešt pa sem prišel le zato, da si ogledam razstavo. Nato je rekel Madjar dr. Luegerju: Govori se, da ste prišli zato v Bukarešt, da bi nadaljevali akcijo, katero je pričel posl. Schneider že pred šestimi leti, namreč, da bi se uvaževala klavna živina iz Rumunije na Dunaj, ter se s tem onemogočilo uvažanje ogrske klavne živine. Dr. Lueger je nato odgovoril: Pa tudi če bi kaj takega namerval, bi se mi ne smelo tega očitati, saj bi s tem Dunaju le koristil.

Dogodki na Ruskem.

V Bielostoku so imeli v četrtek veliko procesijo. Ko se je pomikala procesija po jedni glavnih ulic, je padla med množico bomba, ki je bila vržena z neke hiše. Objednem pa so začeli z druge hiše streljati iz revolverjev na udeležence procesije. Ubityh je bilo mnogo oseb, še več pa ranjenih. Vojaki, ki so spremljali procesijo, so začeli streljati proti hišam, iz katerih se je streljalo iz revolverja. Ker se je raznesel glas, da so bili židje oni, ki so streljali iz revolverjev, kakor tudi oni, ki so vrgli bombo, je nastala med množico proti židom strašna razburjenost. Ljudje so naskočili židovske hiše in prodajalnice. Sto prodajalnic je bilo hkratu razrušenih in oropanih. Židov so pa tudi vse polno pobili.

„Wiener Allgemeine Zeitung“ je dobila iz Moskve o teh izgredivih to-le poročilo: Po privatnih vesteh je bilo v Bielostoku ubityh in ranjenih nad 600 oseb. Oropanih in razdejanih je bilo nad 200 skladišč in prodajalnic. Šest tisoč židov je zbežalo v gozdove. V neki lekarni, katere lastnik je bil žid, so ubili žida s celo družino.

Grško-rumunski konflikt.

Diplomatične zveze med Rumunijo in Grško so popolnoma prenehale. Da je do tega prišlo, bila je kriva baje Rumunska, ki je jako grdo postopala z grškimi podaniki in ni hotela dati grški nikakega zadoščenja zaradi tega.

Domače in razne novice.

Za „Solski dom“ so plačali predsedništvu: g.čna Anica Komel, učiteljica v Desklah, nabrala o priliki zborovanja kanalske učiteljske podružnice 7. junija 11 K 44 v; dr. A. Gregorčič v Gorici 20 K; Josip Cizelj vstopnino k veselici v goriški Čitalnici dne 28. aprila 3 K; županstvo v Šempasu na račun ustanovnine 30 K.

Mesečnino za maj so plačali gg.: Leopold Bolko 10 K; Jakob Čebular 2 K; Josip Cizelj (za dva meseca) 4 K; dr. Josip Dermastia 1 K; Ivan Drufovka 2 K; Fran Finžger 4 K; Anton Fon 2 K; Anton Fras 4 K; Miha Gabrijelčič 2 K; Anton Gavaj 2 K; Hedžet in Koritnik 2 K; Teodor Hribar 4 K; J. G. v Gorici 3 K; Fran Kaučič 2 K; Fran Kokole 2

K; Jernej Kopač 2 K; dr. Srečko Kovačič 2 K; Josip Ličan 2 K; Ivan Mercina 3 K; Gustav Novak 2 K; dr. Ant. Papež 2 K; dr. Fran Pavletič 5 K; Svetoslav Premrov 2 K; Fran Setničar 2 K; Fran Švec 2 K; dr. Sket 1 K; Anton Šantel 5 K; Andrej Tabaj 2 K; Josip Zornik 2 K; Ivan Kalin 2 K; ter gospe in g.čne: Gizela Finžger, nadzornikova 2 K; Stefanija Havel, učiteljica 40 v; Antonija Hrovatin, nadučiteljica 2 K; Karola Kaučič, trgovčeva 2 K; Marija Kopač, svečarjeva 5 K; Milka Klančič, učiteljica 1 K; Berta Pavletič, odvetnikova 2 K; Milena Papež, profesorjeva 1 K; Avgusta Šantel, šolskega svétnika 1 K.

Srčna hvala!

Železniški minister dr. Derschatta. — V nedeljo popoldne ob 2. uri se je pripeljal po novi železnici iz Jesenic v Gorico železniški minister dr. Derschatta v spremstvu nekaterih višjih železniških uradnikov. Ko si je minister ogledal tuk. postajo in je v restavracijski dvorani počepoval, se je odpeljal naprej proti Trstu, kamor je došel ob 5. uri popoldne. Dr. Derschatta se je mudil v Trstu večerjati čeli dan, da si je ogledal razne naprave na novem kolodvoru bohinjske železnice. „Piccolo“ je jako zadovoljen z novim ministrom ker je dal takoj odpraviti na novem kolodvoru vstopne liste, na katerih se je nahajal slovensko-nemški tekst in proti katerim je „Piccolo“ v petek hudo rentočil in je bila v tem pogledu stavljena od ital. posl. tudi interpelacija. Dr. Derschatta je bil, kakor je znano, pred svojim vstopom v minist. voditelj nemškeldjudske stranke. Kot tak je bil kakor trdijo vsi, ki ga poznajo eden najzagrizenejših sovražnikov Slovencev. Kot tak ostane skoro gotovo dr. Derschatta tudi kot železniški minister in je torej popolnoma opravičena bojazen, da bode pri imenovanju uradnikov na Bohinjski železnici potisnil kar največ mogoče Nemcev v naše slovenske kraje, da bodo ti prinašali podlago novemu nemškemu mostu od Belta do Adrije, o katerem vsi Nemci ne lé vedno sanjarijo, ampak tudi dosledno nato delajo, da bode tak most prej dozidan, pri čemur jih ima po njih mnenju v prvi vrsti in najbolj podpirati nova železniška zveza s Trstom.

Grozna nesreča. — Včeraj popoldne ob 3^{3/4} uri je peljal 79-letni posestnik, Josip Kocjančič, stanujoč v ulici Coronini št. 16. voz drvi iz vojaškega skladišča po tekališču Verdi, da bi jih prepeljal v vojašnico domobrancev. Kocjančič je sedel na vozu, v katerega sta bila vprežena dva mlada konja. Za Kocjančičem pa se je vozil na motokiclu topničarski poročnik bar. Spaun, nečak vpojenega admirala bar. Spauna. Hkratu sta postala konja nemirna, ter sta začela najprej hudo brcati okolo sebe, a sta se kmalu za tem popolnoma splašila ter začela naglo dirjati, tako da je voz odskakoval od tal, in da so začela polena padati na desno in na levo.

Kocjančič se je na vso moč trudil, da bi konja vdržal, kar pa se mu ni le posrečilo, ampak je pred hišo št. 36 sam padel pod voz, ki je šel čezenj ter ga strašno poškodoval. Kolesa so mu namreč popolnoma premastila desno nogo in levo skoro ravno tako. Istotako so mu kolesa zmečkala levo roko, ter je bil Kocjančič sploh po celem telesu poškodovan. Konja pa sta dirjala naprej prepuščena sama sebi in v Gledališki ulici zgodila bi se bila kmalu druga grozna nesreča, kajti manjkalo je za las, da se nista splašena konja zagnala v neko kočijo, ki jima je prišla ravno takrat nasproti. Šele, ko je padlo z voza jedno poleno med kolesa ki se niso mogla vsled tega več vrteti in se je vsled tega voz prevrnil na tlak, sta se konja ustavila in je jeden celo padel na tla. Nesrečnega Kocjančiča so prenesli v bližnjo bolnišnico, kjer so mu nereslivo odrezali desno nogo. Ni pa upanja, da bi Kocjančič ostal pri življenju. Kaj je to grozno nesrečo zakrivilo ni še dognano. Očividci namreč pravijo, da poročnik bar. Spaun ni pretekel Kocjančičevega voza in da je bil še precej oddaljen za njim. Tudi pravijo očividci, da se bar. Spaun, ko je nameraval preteči Kocjančičev voz ni vozil naglo in z onim ropotom, s kakoršnim se žal, le prepogosto vozijo motokiclisti po mestu. Takrat namreč sta se tudi dva velika psa lajaje lovila okolo konj in ni torej popolnoma izključeno, da bi se ne bila mlada konja vsled tega lajanja splašila. Nesrečni Kocjančič je bil jako spoštovan posestnik in nenavadno skrben in priden gospodar.

Svilodni trg v Gorici. — V nedeljo je bil v Gorici otvoren svilodni trg in sicer kakor navadno, na lrgu Sv. Antona. Prekupčevalcem je strogo prepovedano prodajalce svilodov po raznih ulicah in pri mestnih uhodih čakati. Pro-

dajalci bodo prinašali ali pa dovažali svoje svilode na omenjeni trg. Trg je odprt vsaki dan ob 5. uri zjutraj. Prodajati pa se ne sme svilodov pred 7. uro. Od 5. do 7. ure se pa smejo svilodi tehati. Oni, ki bi se pregrešili proti tem predpisom, kaznujejo se lahko z denarnimi kaznimi do 200 K. Posredovati smejo le v to opravičeni mešetarji, ki pa se morajo kot taki izpričati pri tržnem komisarju. Na prostoru, odmenjenem za tehtanje, ne smejo stati drugi ljudje nego le prodajalec in kupec ter osebe, katerim je poverjeno tehtanje.

Pomagati si je hotel do kronic Viktor Sabadej iz Gorice s tem, da je pripeljal svoje staro kolo k trgovcu s kolesi, Tabaju, in je je zamenil za novo, za katero pa bi moral dodati, in sicer v mesečnih obrokih po 15 K, še 170 K. Komaj pa mu je bilo zročeno novo kolo, jo je Sabadej na njem popihal v Št. Andrež ter je je prodal tam nekemu krojaču za 100 K, s pogojem, da mu krojač za hip odšteje le 40 K na račun. Tabaj, ki je to izvedel, je poslal v Št. Andrež čez nekaj dni svojega zastopnika, ki je prišel tje prav malo časa poprej nego Sabadej, ki je imel ta dan potegniti od krojača še ostalih 60 K. Na posredovanje županova je moral krojač izročiti kolo Tabajevemu zastopniku, proti Sabadeju pa je bila uložena na pristojnem mestu kazenska ovadba.

Ciganil ociganili. — Te dni sta se mudila v Gorici dva cigana, prekupčevalca konj. Oj jednega teh ciganov je kupil neki Del Mato konja in je dal zanj 240 K. Ko sta cigana konja prodajala in so z njim poskusili voziti je bil konj ubogljiv in ni kazal nobene napake. Ko ga je pa pozneje Del Mato vpregel in je bil sam z njim, ni hotel konj več z mesta. Del Mato je poiskal cigana, a našel je samo jednega, namreč Petra Horvata, ki je pri kupčiji le mešetaril, drugi cigan, ki je Del Matu konja prodal je pa izginil. S posredovanjem policije se je Del Matu vendarle posrečilo, da je konja prodal ciganskemu mešetarju Petru Horvatu, a ta mu je dal za konja le 160 K tako, da je bil Del Mato za 80 K ociganjen.

Aretirani. — V nedeljo je bil aretovan od tuk. policije poslovodja na Verdijevem tekališču nahajajoče se trgovine z oljem, ki je last E. Curiela. Jakob Marega, tako se imenuje omenjeni poslovodja, je obtožen goljufije.

Nesreča. — V petek zvečer je padel 45-letnemu Alojziju Hrovatu iz Dobravelj, ko se je ta nahajal v Trstu na dvorišču hiše št. 40 ležeče v ulici Torrente, kos stekla na glavo, ki ga je tako močno ranil, da so ga morali prepeljati v bolnišnico, kjer bode moral ostati po zdravnikovi izjavi najmanj jeden teden.

Umrli na potu v bolnišnico. — Včeraj popoldne okolo 5. ure in pol so pripeljali iz Fara v tuk. žensko bolnišnico 30-letno Lucijo Škerjanec, mater treh nedoraslih otrok. Ali ravno, ko so prišli z vozom do bolnišnice, je bolnica na vozu izdahnila svojo dušo. Soproj, ki jo je spremljal, videvši to, začel je tako obupno jokati in kričati, da so ljudje, ki so bili blizu, koj spoznali, da se je revežu zmešalo. Trojlo žene so pepepljali na tuk. pokopališče ter je položili tam v mrtvašnico nesrečnega soproga pa v tuk. blaznico.

Koprski učiteljski priredbe dne 8. julija t. l. javen koncert v Gorici, v prostorih hotela „Pri zlatem jellenu“. Pri koncertu nastopi moški zbor in orkester koprskih učiteljskihnikov. Čisti dobiček je namenjen učiteljskemu konviktu v Ljubljani. Vspored se pravočasno objavi.

Bralno-pevsko društvo „Ladija“ v Devlu priredi v nedeljo dne 24. t. m. to je na dan Sv. Ivana javno tombolo v korist tamkajšnega Slov. otroškega vrtca v Devlu. Opozarja se ker je ta dan, starodavni in znameniti konjski trg v Devlu. Da se vrli rodoljubi udeležijo v večjem številu ker gre za našo mladino ob sinji Adriji.

Razpis natečaja. — Početkom II. poluleta šolskega leta 1905/06 se ima podeliti jeden štipendij ustanove Adama Elmse v letnem znesku 320 kron za učeče se mladeniče, počenski že od ljudske šole, posebno pa za dobo učenja na gimnaziji, in sicer pred vsem za sorodnike ustanovnikov po vrsti loz in kolen: ako bi pa takih ne bilo, tudi za druge nadarjene mladeniče lepega vedenja, najprej za take, ki obiskujejo gimnazijo v Gorici. Prvi si smejo izvoliti prihodnji stan, zadnji morajo postati redovni ali posvetno duhovniki, ako ne, morajo povrniti prejete zneske štipendije.

Prosilci za navedeni štipendij imajo vložiti svoje prošnje najkasneje do 5. julija 1906 potom predstavljenega šolskega vodstva na c. kr. primorsko namestništvo,

ter opremiti prošnje s temi-le prilogami: rojstnim listom, ubožnim listom, se spridevalom o stavljenih kozicah; z domovnico, se šolskimi spričevali zadnjih dveh semestrov in slednjič se zakonitim rodovnikom ako želé dobiti štipendij iz naslova sorodstva.

Velike vaje naše vojne mornarice. — Dne 15. t. m. so pričele vaje naše vojne mornarice, ki so največje, odkar obstoji naša mornarica. Te vaje se vrše pod poveljstvom kontreadmirala Leopolda Jedine. Vaj se udeležujejo sledeče vojne ladje, in sicer: „Erzherzog Karl“, „Babenberg“, „Arpad“, „Habsburg“, „Budapest“, „Monarch“ in „Wien“, potem oklopni križarji: „St. Georg“, „Kaiser Karl VI.“ in „Kaiserin Elizabet“, nadalje križarji: „Szigetvar“, „Asperin“ in „Zenta“, dorpedovke: „Trabant“ in „Komet“, rušilec torpedovk „Huszar“ in 9 torpiljark.

Proti koncu se bodo teh vaj udeležile tudi čete s kopnega, katere bodo prevažale privatne ladje.

Resen opomin izseljencem. — Minolega meseca je prišlo iz Amerike nazaj izseljencev v velikem številu, ker so jim ameriške oblasti začele zapirati vrata. Samo z enim parnikom se je povrnilo teh nesrečnikov okolo 600. Sedaj je več komisij v Ameriki, ki so prestroge z izseljenci. Ako kdo nima dovolj denarja, ako ga le malo bole oči, ako je šibek po telesu, ako ne zna čitati in pisati, ga ameriška komisija vrača nazaj. Iz samega New-Jorka je bilo zavrženih začetkom tega meseca okolo 600 naših ljudi. Razun tega pazijo komisije, da ne stopi nikdo na ameriška tla, ako se ni že v naprej pogodil za kako delo, ali mu je zagotovljeno kako mesto.

Minolega tedna se je povrnilo 13 Hevatov iz splitske okolice in iz Sinja, ki so bili došli do Trsta, a ker jim tu niso mogli zagotoviti, da jih v Ameriki izkrcajo (kakor jim je bil égent obetal), zahtevali so svoj denar nazaj in povrnili so se domov. Pametno so storili, ker boljše je vračati se iz Trsta, nego pa iz Amerike. Priporočamo vsakomur, ki se hoče seliti, naj sklene pismen dogovor z agencijo, da ga ta izkrcva v Ameriki, in, ako bi ga tam ne hoteli vsprejeti, da ga nazaj pripeljejo zastoj in da mu povrnejo denar, ki ga je plačal za pot. Kdor se ne zavaruje tako, se izpostavlja nevarnosti, da ga dovedejo do Amerike, a da se bo moral potem povrniti kakor — še večji siromak.

Izgredi v Trstu. V nedeljo popoldne so imeli trg. pomočniki, službojuči v prodajalnicah jestvin shod, na katerem so protestirali proti onim lastnikom prodajalnic z jestvinami, ki nočejo ob nedeljah imeti celi dan zaprtih svojih prodajalnic v mesecih junij, julij in avgust, kakor je to sklenila večina tržaških trgovcev z jestvinami. Po shodu so šli trg. pomočniki katere so spremljali tudi raznovrstni rokodelski pomočniki po mestu ter so metali kamenje v one prodajalnice, ki niso bile zaprte. Pobili so več oken in razbili tudi mnogo napisov takih prodajalnic. Pri ti priliki je bilo aretiranih 8 oseb.

Poskušen samomor iz žalosti po umrli hčerki. — Kakor smo že poročali, je padla 2 in polletna hčerka zakonskih Antona in Antonije Schrei v Trstu s kuhinjskaga okna, nahajajočega se v tretjem nadstropju, na dvorišče, in se je tako poškodovala, da je že drugi dan v bolnišnici umrla. Vsled te nesreče sta se jela vesti zakonska Schrei kakor blazna, tako, da so morali drugi ljudje na nju paziti, da bi si kaj huđeega ne storila. Pri vsem tem pa se je posrečilo, ali prav za prav ponesrečilo Antonu Schreiu, da je v soboto popoldne izpil nekaj strupa, katerega je imel v neki steklenici v sobi, in sicer prav takrat, ko so ga ljudje zasačili, da se je hotel zadušiti z ogljenikom in so še pravočasno odprli vrata dotične sobe. Nesrečneža so pripeljali v bolnišnico, potem ko so mu izprali želodec.

Močan potresni sunek je prestrašil v soboto četrt na 1. uro pop. Ljubljance. Tako močnega potresnega sunka že nekaj časa niso čutili v Ljubljani. Potresni sunek ni napravil škode, pač pa je povzročil mnogo strahu. Okna so ropotala, v zidovih je pokalo. Potres je spremljalo bobnenje.

Velik shod socialceev na Dunaju. — V nedeljo so imeli socialci na Dunaju shod, katerega se je udeležilo kakih 60.000 oseb. Na shodu so govorili posl. Adler, Dazinski, Ellenbogen, Erel, Rieger, Schumier in Seitz. Protestirali so proti zavlačevanju razprav o volilni reformi.

Potres v Kalabriji. — V soboto so imeli v Kalabriji zopet potres, in sicer

v okolici mesta Castrovillari. Bil je tako močan, da je napravil mnogo škode. Vreme jo tam nekako zimsko.

Italijanski anarhist aretovan. — V Marsiliji je bil v soboto aretovan ital. anarhist Marizno, ki se je nahajal o priliki atentata na španjsko kraljevo dvojico v Madridu. Izročili ga bodo Italiji.

Narodno gospodarstvo

Napoved (prognoza) vremena in naš kmetijski stan.

(Dalje in konec.)

Z iznajdbo barometra ali tlakometra se je napovedba vremena bistveno povzdignila, kajti vsi vemo, da se pri paznem in rednem opazovanju barometra, kako in kedaj se v njem živo srebro povzdiguje in pada, dá že s precejšnjo sigurnostjo sklepati na bodoče vreme.

Tudi „hydrometer“ ima svojo veljavo, ker se dá iz množine sopare v ozračju sklepati na vreme.

Vendar oba pripomočka le premnogokrat drugače kažeta, kakošno je vreme dejansko in sta torej dostikrat nezanesljiva napovedovalca vremena. To pa niti drugače ne more biti. Barometer kaže le tlak zraka, hydrometer pa zračno vlažnost in napovedujeta vreme.

Z opazovanjem zračnega tlaka na barometru se je vendar prišlo na pravi sled o resničnem spreminjanju vremena. Vreme je namreč v resnici odvisno od razdelitve zračnega tlaka, vendar ne samo od posameznega kraja, ampak od obsežnih delov naše zemljine na pr. vse Evrope. Skušnja in opazovanje ste potrdili, da vsled gotovega zračnega tlaka na obsežnejšem površju zemlje tudi vlada temu določeno vreme.

Kakor hitro je bila veda v položaju, da sta jo izkušnja in opazovanje učili, da enemu zračnemu tlaku odgovarja določeno vreme, je bila veda sposobna iz zračnega tlaka sklepati na vreme. Ko se je to nedvomno dognalo, je šlo za to, ali bi se dalo določiti, kako se bo zračni tlak spreminjal v bodočnosti na obsežnejšem delu zemeljskega površja.

Če hočemo torej nedvomno prav napovedati vreme, moramo vedeti, kakšen zračni tlak v tistem času vlada na določenem obsežnejšem površju zemljine.

Če moremo to nedvomno storiti, moremo tudi nedvomno vreme za tisti čas in določen kraj napovedati. — Z absolutno natančnostjo se to dosedaj ne da dognati, pač pa se sme izmed 100 vremenskih napovedb 85 kot popolnoma sigurne smatrati. To je že velik uspeh vede in ob enem velik napredek.

Ako mi — kot posestniku — izmed 100 vremenskih napovedb 85 sigurno napove pravo vreme, če sem umen gospodar, bom vedel v času glavnih gospodarskih del n. pr. ob času setve, košnje, trgatve itd. svoje delo si približno tako urediti, da bom ob neugodnem vremenu imel najmanjšo možno škodo. Nekateri slučajji bodo to razjasnili. Ob času setve se glasi na določeni dan (2. april n. pr.) napoved vremena: lepo, gorko, nevihta mo oča“, tak delavni dan bom skušal po možnosti dobro izkoristiti. Ako se pa glasi napoved vremena: „spremenljivo, združeno z dežjem“ in jaz to prejšnji dan vem, tedaj si ne bom najel za ta prihodnji dan večje število delavcev, niti si ne bom takega dela podzvel, pri katerem naj bi bili moji delavci, živina in gospodarsko orodje cel dan na prostem, kjer bi mogoče določena opravila ne mogli pravilno in tako izvršiti, da bi se izplačalo. V obeh slučajjih sem na dobičku. V prvem sem dovršil več dela, kakor bi ga bil sicer, ker mi je mje sedanje vremensko znanje napovedalo drugačno vreme; v drugem slučaju si nisem napravil nepotrebnih stroškov. Če se pa enkrat gospodar navadi na tako previdno postopanje gledé vremena, si bo znal pomagati tudi pri tistih 15%, ko mu današnja pomanjkljiva meteorološka veda še ne more pomagati. To je v veliko korist dandanes, ko so delavske moči drage in se jih težko dobi. Pa ne samo premožni, oziroma večji posest. naj si s pomočjo napovedbe vremena pomaga in naj mu ta služi v korist, ampak ves obsežni sloj kmetijskega stanu naj ima v tem koristi. Tudi priprosti kmetovalci, njegova žena in otroci, ko obdelujejo polje in travnike, naj imajo od napovedi vremena koristi, kajti še težje trpijo pomanjkanja in potrebujejo najbolj in prvi pomoči.

„Nar. G.“

Loterijske številke.

16. junija.

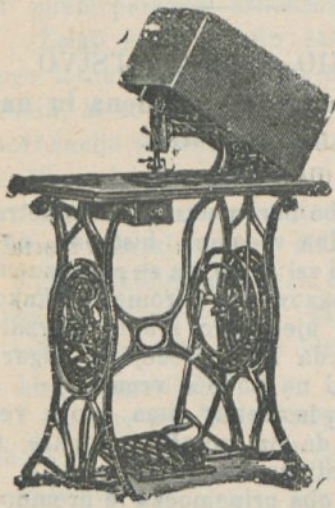
Dunaj 26 81 84 62 12
Gradeč 79 60 29 20 80

Rojaki, spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega Doma“.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hi. št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne oboroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

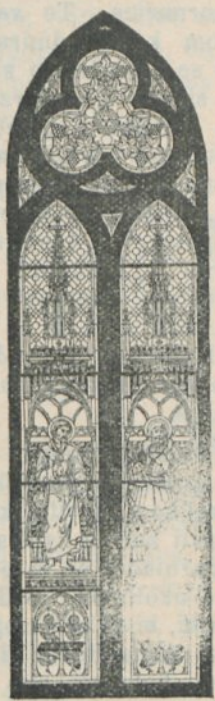

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Zavod za slikanje na steklu.

EDVARD STUHL,
Gradec, Annenstrasse No. 39.

izdeluje slikana okna za cerkve in hiše v raznih slogih.

Podpisani steje v prijetno dolžico, da firma za slikanje na steklu g. Edvarda Stuhla iz Gradca v vsaki stvari priporoči. V bližnji novi cerkvi je enovani gosp. Stuhl pri-skrbel vsa lara na okna v spleših zado-volnost in zelo po pri-niti cen.

Priznani svetnik v št. listu iz Gorici, dne 19. decembra 1900.

J. Kosovel, kurat.

Gospod Edvard Stuhl, slikar za cerkvena okna iz Gradca, postavil je v tukajšnji parohijski cerkvi sv. Iva-na Kristnika pet v resnici lepih oken. Barve so ravno tako lepe, kot tudi svetle. Ker cena oknom ni previsoka, lahko imenovanega gospoda topla priporočam vsem cerkvenim oskrbuštvom, ko bi prilika donesla, da bi taka okna napravljali.

V Čepovanu, dne 25. septembra 1901.

J. Rejec, župnik.

Takih priznavanj imam prečastiti duhovščini na razpolago še dokaj. Uljudno se priporočam

Ed. Stuhl.

Iv. Schindler Dunaj III. |. Erdberggasse

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

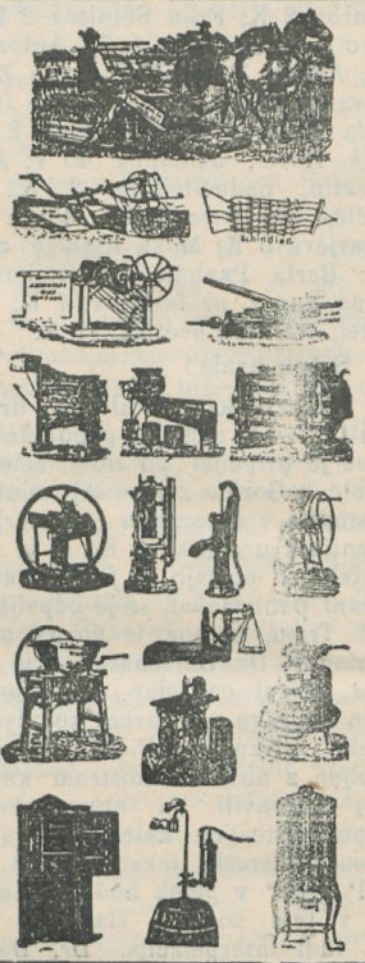
Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škroplnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, železne cevi, svinčene cevi.

Od sedaj po zopet zdatno znižanih cenah.

Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva, škri-nje za led, stroje za sladost, priprave za izde-lovanje sodovke in penečih vin, mline za dišavo, kavo itd.; stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključav-ničarje, kovače kleparje, sedlarje, pleskarje itd.

Vse z večletnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih, kakor tudi na obroke. Ceniki z več kot 500 slikami brezplačno. Prekupi in agentje se vsak čas sprejmejo. Dopišuje se tudi v slovenskem jeziku.

Ivan Schindler
Dunaj III. |. Erdberggasse 12.

Centralna posojilnica,
registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905
na mesečna odplačila v petih letih
in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905
na menice po 5 1/2%, na vknjižbo po 5%
z 1/8% upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.

Gg. duhovni

Morske kopeli
Podporno društvo za duhovnike („Pio Sovvegno“) v Gorici odpre dne 1. julija t. l. v Gra-dežu svoje zdravilišče. P. n. člani in drugi duhovniki, potrebujoči morskih kopeli, dobivali bodo v njem stanovanje in hrano po zmernih cenah. Prošnje je obračati na vodstvo podpornega društva za duhovnike (Pio Sovvegno) Gorica.

POZOR POZOR

Jako izdatno sredstvo proti

revmatizmu in trganju po udih (putiki)

je liker **GODINA**, katerega napravljata v Trstu lekarnarja Rafael Godina, lekarna „Alla Madona della Salute“ pri Sv. Jakopu, in Josip Godina, lekarna „All' Igea“ v ulici Fornelo št. 4. — Stekleničica stane 1 K 40 vin. — Potom pošte se ne pošilja manj kakor 4 stekleničice, in sicer proti poštnemu povzetju, ali pa, ako se določijo naprej 7 K, nakar se stekleničice določijo franko in so v tem znesku zapopadani vsi pošiljatveni stroški. Dobiva se v vseh lekarnah.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta 19 — v Medjatov hiši v pritličju — Dunajska cesta 19

Vsprejema:

1. Zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. Zavarovanja zvonov proti vsakoršni poškodbi in
3. Zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in za nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki. Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri s vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov se proti provziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovalcem popolno varnost.

Svoji k svojim!

Glavno zastopstvo za Trst, Goriško in Istro pri g. Dragotinu STAREC, Trst, Via Valdirivo 16.

Rojaki Slovenci! Pristopajte k domači zavarovalnici!